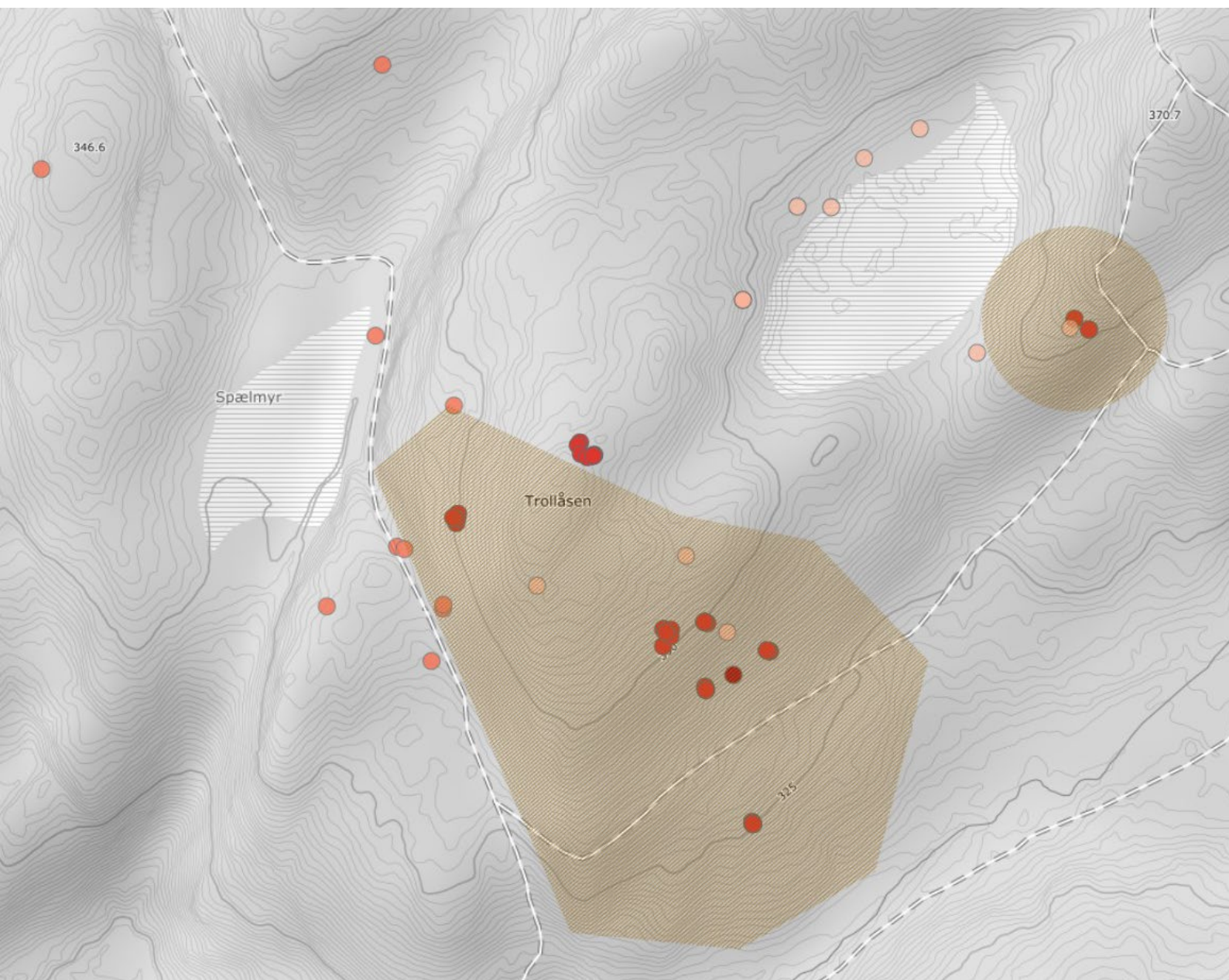

Arter i og utenfor skog

Oppdaterte kartlag i skogportalen i kilden

Rapport nr. 32/2026
27.03.2026

Erstatter rapport 25/3-34

Landbruksdirektoratet
Eanandoalldirektoráhtta

Rapport:	Arter i og utenfor skog
Dato:	27.03.2026
Kontaktperson:	Trond Svanøe-Hafstad, Seksjon skog
Rapport-nr.:	32/2026
Forsidebilde:	Utsnitt fra kartlaget arter i skog fra Kilden

Innhold

Innhold	3
1 Innledning	4
2 Arter i skogportalen	5
2.1 Kartlag for arter	5
2.2 Filtrering av artsdata	7
3 Hovedhabitat	8
4 Arter i skog	9
4.1 Fredede arter etter forskrift	9
4.2 Prioriterte arter	9
4.3 Truede arter og nær truede arter	10
4.4 Nær truede ansvarsarter	10
4.5 Hensynskrevende arter	12
4.6 Sensitive arter	12
5 Arter utenfor skog	13
5.1 Arter i seminaturlig fastmark	13
5.2 Arter i våtmarkssystemer	16
5.3 Arter i ferskvannssystemer.....	19

Tabeller til rapporten

<i>Tabell 1. Filter for artsdata med alder på registrering, nøyaktighet og aktivitetskoder.</i>	7
<i>Tabell 2. Arter knyttet til forskrift om fredning av truede arter knyttet fastmarksskogsmark.</i>	9
<i>Tabell 3. Prioriterte arter med forskrift knyttet fastmarksskogsmark.</i>	9
<i>Tabell 4. Forskriften til prioriterte arter knyttet til fastmaksskogsmark.</i>	10
<i>Tabell 5. Artsgrupper hvor det er arter som er truet på hovedtypen fastmarksskogsmark.</i>	10
<i>Tabell 6. I Norge er det 52 nær truede ansvarsarter som har sitt hovedhabitat i fastmarksskogsmark.</i> ...	10
<i>Tabell 7. Hensynskrevende arter knyttet til fastmarksskogsmark.</i>	12
<i>Tabell 8. Sensitive arter knyttet til fastmarksskogsmark.</i>	12
<i>Tabell 9. Fredede arter som har sitt hovedhabitat på seminaturlig fastmark.</i>	13
<i>Tabell 10. Prioriterte arter som har sitt hovedhabitat på seminaturlig fastmark.</i>	14
<i>Tabell 11. Truede arter som har sitt hovedhabitat på seminaturlig fastmark.</i>	14
<i>Tabell 12. Nær truet ansvarsarter som har sitt hovedhabitat på seminaturlig fastmark.</i>	15
<i>Tabell 13. Sensitive arter som har sitt hovedhabitat på seminaturlig fastmark.</i>	15
<i>Tabell 14. Fredede arter som har sitt hovedhabitat på våtmarkssystemer</i>	16
<i>Tabell 15. Prioriterte arter som har sitt hovedhabitat på våtmarkssystemer.</i>	16
<i>Tabell 16. Truede arter som har sitt hovedhabitat på våtmarkssystemer.</i>	17
<i>Tabell 17. Nær truet ansvarsarter som har sitt hovedhabitat på våtmarkssystemer.</i>	17
<i>Tabell 18. Sensitive arter som har sitt hovedhabitat på våtmarkssystemer.</i>	18
<i>Tabell 19. Trua arter som har hovedhabitat i ferskvannssystemer</i>	19

1 Innledning

Informasjon om skogressurser og miljøregistreringer er en grunnleggende forutsetning for et bærekraftig skogbruk. Dette omfatter næringsmessig utnytting av skog- og utmarksressursene, samtidig som biologisk mangfold, landskap, friluftsliv og kulturminner i skogen blir ivaretatt og videreutviklet. Skogbruksloven med forskrift og Norsk PEFC Skogstandard krever at det finnes en oversikt over miljøverdier når det planlegges å utføre skogtiltak som for eksempel hogst, veibygging, markberedning og planting. Slike miljøverdier omfatter blant annet truede arter og naturtyper.

Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) med forskrifter angir at Kongen kan fastsette særskilte forvaltnings- og beskyttelsestiltak, herunder totalfredning av en eller flere arter, og at det tas særskilt hensyn til forekomster av utvalgte og truede naturtyper. Skogeier har selv ansvar for å sikre at alle tiltak i skogen utføres i samsvar med lover og forskrifter, også når andre utfører tiltakene. Kommunen kan føre tilsyn og iverksette nødvendige tiltak eller pålegg dersom det oppdages brudd ved gjennomføring av tiltak. I tilfeller der kommunen ikke er skogbruksstyresmakt, kan det være Statsforvalteren eller andre myndigheter som har dette ansvaret.¹

I 2015 lanserte Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) Skogportalen i Kilden. Skogportalen viser stedfestet miljøinformasjon fra flere databaser som er relevant når man planlegger og utfører tiltak i skog. Blant annet var det et datasett som viser arter i og utenfor skog basert på norsk rødliste for arter 2015 (NRA). Datasettene viste utvalgte artsdata i et dødt datasett. Stedfestet informasjon om artsdata var hentet fra Artsdatabanken.²

Norsk rødliste for arter er i hovedsak en prognose for arters risiko for å dø ut fra Norge. Vurderingene som ligger til grunn for å kunne gi denne type prognoser er basert på vitenskapelige kriterier utviklet i regi av Den internasjonale naturvernorganisasjonen (IUCN).³ Rødlista er med dette forankret i en internasjonal metodikk for vurdering av risiko for utdøing. Artene på Rødlista kjennetegnes ved at de er naturlig fåtallige eller minker kraftig i antall på grunn av ulike påvirkningsfaktorer. Ofte bidrar reduksjon og fragmentering av leveområder til økt risiko for utdøing. Vanligvis er det en kombinasjon av flere faktorer som fører til at en art står på Rødlista.

Kartlagene «arter i skog» og «arter utenfor skog» er nå gjennomgått og er i skogportalen presentert på nytt. Målsetningen med denne rapporten er å dokumentere hvilke data som vises i de ulike temakartene under hvert kartlag. Filtreringer og valg som er gjort er gjengitt under hvert tema i rapporten.

¹ Lov om skogbruk: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-05-27-31>

² Norsk rødliste for arter 2021: <https://artsdatabanken.no/lister/rodlisterforarter/2021?Area=N>

³ IUNC: https://snl.no/Verdens_naturvernunion

2 Arter i skogportalen

I skogportalen er det utviklet to ulike kartlag som viser et utvalg av arter som er som er relevant å kjenne til ved planlegging og utføring tiltak i skog. Det ene kartlaget viser arter i skog, mens det andre kartlaget viser arter utenfor skog som skogbruket kan påvirke i forbindelse med en skogbruksaktivitet. Begge kartlagene er bygd opp med ulike temakart som baserer seg på siste versjon av norsk rødliste for arter fra 2021. Kartlagene er dynamiske og oppdateres kontinuerlig når nye observasjoner gjøres. Denne rapporten dokumenterer utvalget av arter og filtreringen som ligger bak de ulike temakartene.

2.1 Kartlag for arter

I skogportalen er det to kartlag som viser artsregistreringer:

- Arter i skog
- Arter utenfor skog

Under hvert kartlag er det åtte temakart som viser arter som enten er fredet gjennom forskrift, prioritert art med forskrift, rødlista, hensynskrevende eller sensitiv (maskert). Det er også et kartlag som viser funksjonsområder til freda arter i skog. Kartlagene vises i følgende, prioriterte rekkefølge:

1. Fredede arter
2. Prioriterte arter
3. Truede arter
4. Nær truede ansvarsarter
5. Nær truede arter
6. Hensynskrevende arter
7. Sensitive arter (maskert)
8. Funksjonsområder for fredede arter

Arter kan forekomme i flere kartlag. For eksempel er mosen grønnsko *Buxbaumia viridis* både nært truet og fredet. Grønnsko vil da vises i alle kartlag den er knyttet til, men med symbolfarge vises arten alltid med den «strengeste» kategorien. For grønnsko er den strengeste kategorien fredede arter.

Noen arter kan har flere hovedhabitater i og utenfor skog. For de aktuelle artene er det det i kartlaget «arter i skog» de blir presentert.

Fredede arter

Arter som står oppført i "Forskrift om fredning av truede arter". Per i dag er det totalt 57 fredede arter på listen: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2001-12-21-1525>.

Fredningen omfatter hele landet.

Formål: Beskytte arter mot skade og ødeleggelse.

Beskyttelse: Generelt forbud mot å skade, ødelegge, fjerne eller på annen måte påvirke arten negativt

Prioriterte arter

Sårbare arter som har ekstra beskyttelse etter § 23 i Naturmangfoldloven. § 24 i loven angir beskyttelsens innhold. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2009-06-19-100>.

Formål: Hindre utryddelse av arter i Norge.

Beskyttelse: Strengere regler enn de alminnelige reglene om artsforvaltning. Dette kan inkludere forbud mot uttak, skade eller ødeleggelse av arten

Forskrift: Hver art har en egen forskrift med spesifikk beskyttelse gjennom spesielle handlingsplaner for bevaring. For noen arter er det gitt regler for beskyttelse av artens økologiske funksjonsområde inkludert rådighetsbegrensninger.

Funksjonsområder

Noen av de prioriterte artene har forskriftsfestet funksjonsområder. Funksjonsområder er definert i Naturmangfoldloven §3 r). Funksjonsområdene til rød skogfrue *Cephalanthera rubra* og elfenbenslav *Heterodermia speciosa* vises i Skogportalen, og er hentet fra Naturbase som forvaltes av Miljødirektoratet.

Truede arter

Norsk rødliste for arter 2021 gir en dokumentasjon på tilstanden til en art.

I skogportalen vises arter fra norsk rødliste for arter som er klassifisert som truet etter klassifiseringssystemet til [International Union for Conservation of Nature](#) (IUCN):

- CR – kritisk truet
- EN – sterkt truet
- VU – sårbar
- NT – nær trua

Naturmangfoldloven § 6 om generell aktsomhetsplikt gjelder for alle arter, inkludert de som er truet og oppført i norsk rødliste for arter. Paragrafen krever at enhver som utfører en handling som kan påvirke naturmangfoldet, skal ta rimelige forholdsregler for å unngå skade på naturen. I tillegg omtaler naturmangfoldloven §§ 8–12 sentrale miljørettslige prinsipper som skal legges til grunn ved all offentlig myndighetsutøvelse som berører naturmangfoldet. § 8 sier blant annet at beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet, skal baseres på vitenskapelig kunnskap om artenes status og økologiske sammenhenger.

Nær truede ansvarsarter

Arter som har 25 prosent eller mer av den europeiske bestanden i Norge og er klassifisert som nær truet (NT) på norsk rødliste for arter. Dette betyr at Norge har et spesielt ansvar for å beskytte disse artene slik at de ikke er i fare for å havne i en av de høyere truetkategoriene.

Nær truede arter

Arter som er vurdert til å være i fare for å bli truet med utryddelse i nær fremtid, men som ikke oppfyller kriteriene for å bli klassifisert som truet (VU, EN, eller CR). Disse artene er i en sårbar situasjon og kan raskt bli truet dersom forholdene for deres eksistens forverres.

Hensynskrevende arter

Dette begrepet refererer til arter som krever særskilt oppmerksomhet og beskyttelse på grunn av deres økologiske betydning eller truede status. Noen av artene er også oppført på listen over sensitive arter eller norsk rødliste for arter.

Sensitive artsdata

Et samlebegrep for en database med utvalgte arter av fugler, pattedyr og lav hvor stedfestet informasjon om artenes hekkeområde, yngleområde eller voksested er skjermet for allment innsyn. I veilederen "Retningslinjer for håndtering av sensitive artsdata (M-606|2016)" er det listet opp 27 sensitive arter.⁴

Miljødirektoratet skriver følgende på sine nettsider:

⁴ <https://sensitive-artsdata.miljodirektoratet.no/Contentpages/Forsiden.aspx>

"Selv om informasjon om sensitive arter ikke er åpent tilgjengelig, er det mulig for offentlig forvaltning, entreprenører/utbyggere, konsulentvirksomheter og andre med legitime behov å få tilgang til relevante data for det aktuelle område eller prosjekt man er ansvarlig for.

Tilgang til databasen kan gis ved passordbeskyttelse og rettighetsstyring. Informasjon uten eksakt stedfesting er tilgjengelig for alle ved en [innsynsløsning](#), der data er maskert. For nærmere informasjon om artsutvalg og maskering, se [Retningslinjer for håndtering av sensitive artsdata](#)".

For å gi en indikasjon for at det i et område kan være registrerte sensitive arter, vil det i temakartet vises i maskeringsrutene som er angitt for hver enkelt art. Maskeringsrutene hentes fra Naturbase. Størrelsen på maskeringsrutene for de enkelte artene varierer.

2.2 Filtrering av artsdata

Alle registreringer av arter i databasen til Artsdatabanken vises i Skogportalen når de tilfredsstiller kriteriene for filtrering. Filtrering av artsdata avhenger først og fremst av beskyttelsesstatus/røddlistestatus. Videre filtreres observasjonene på nøyaktighet og alder på registreringen og aktivitetskode for enkelte artsgrupper som vist i Tabell 1.

Artsdata er registrert med steds kvalitet som viser hvor nøyaktig lokaliteten til arten er stedfestet. En del registreringer av arter blir filtrert bort fordi lokaliteten er for unøyaktig registrert, noe som gjør det vanskelig å hensynta i praktisk forvaltning. Forutsetningen er at det må være enkelt å lokalisere artsobservasjonen i felt, og derfor vises kun arter med steds kvalitet 50 m eller bedre.

Avhengig av beskyttelsesstatus/røddlistestatus er det i tillegg foretatt en filtrering på alderen på observasjonene. Alle registreringer av freda og prioriterte arter vises uavhengig av alder på observasjonen, mens for de andre kategoriene vises kun data fra og med år 2000.

For artsgruppen fugler vises kun registreringer med aktivitetskoder som reproduserende eller mulig reproduserende. Unntaket er for sensitive arter som har egne kriterier for hva som presenteres i kart.

Tabell 1. Filter for artsdata med alder på registrering, nøyaktighet og aktivitetskoder.

Beskyttelsesstatus/ røddlistestatus	Alder på registreringer	Nøyaktighet	Aktivitet: Fugler
Frede arter etter forskrift Prioriterte arter med forskrift	Alle registreringer vises	Alle registreringer med nøyaktighet 50 meter eller bedre vises	Reproduksjon eller mulig reproduksjon vises (ikke overflyging)
Trua arter etter rødlista Nær truede ansvarsarter Nær truede arter	Alle registreringer fra og med år 2000 vises		
Hensynskrevende arter	Alle registreringer vises	Alle registreringer vises	
Sensitive arter	Alle registreringer vises	Alle registreringer vises	Alle registreringer vises

3 Hovedhabitat

I den digitale versjonen av norsk rødliste for arter 2021 er 34 170 arter vurdert. Hver art er knyttet til et eller flere hovedhabitat som samsvarer med definisjoner i Natur i Norge (NiN).⁵ **NiN** er "samfunnets felles verktøykasse for å beskrive natur på en sammenlignbar måte. Et felles begrepsapparat for naturvariasjon på alle skalaer som kan tilpasses mange formål"⁶ I Skogportalen vises arter som er knyttet til følgende hovedhabitat:

- Arter i skog
 - Fastmarksskogsmark
- Arter utenfor skog
 - Seminaturlig fastmark
 - Våtmarkssystemer
 - Ferskvannssystemer

Fastmarksskogsmark⁷

Naturlig mark som er sterkt preget av langvarig innflytelse fra trær (NiN). Hovedtypen omfatter nesten all skogsmark på fastmark i Norge, og dekker dermed størstedelen av landarealet under skoggrensa. Den inkluderer også åpne hogstflater hvor utviklingen av ny skog ikke blir aktivt forhindret (Artsdatabanken 2025).

Seminaturlig fastmark

I den digitale versjonen av NRA brukes begrepet seminaturlig fastmark for hovedhabitat. Det er ingen lett tilgjengelig informasjon om hva seminaturlig fastmark omfatter. Ifølge side 321 i boken "Natur i Norge- Variasjon satt i system" (Edvartsen m. fl 2024) ser det ut til at begrepet seminaturlig fastmark brukes i NiN 3 om klart endrete jordbruksmarkssystemer, dvs. naturtyper som er påvirket; seminaturlig eng (NA-TK01): beite som tidligere kan vær slått, seminaturlig strandeng (NA-TK02), ny eng (NA-TL01) med seminaturlig preg og beite i kombinasjon med lynnbrenning som tidligere kan være slått og kystlynghei (NA-TK03).

Våtmarkssystemer

Hovedtypegruppa våtmark omfatter alle økosystemer på land med permanent vannmettet, men ikke oversvømt mark. Myrer og kilder utgjør størstedelen av hovedtypegruppa. I NiN 3 er det nevnt 22 hovedtyper som inngår i våtmarkssystemer.⁸

Ferskvannssystemer

Med ferskvannssystem (= limnisk system) menes natursystem i ferskvann, avgrenset mot landsystemer ved grensa mellom vann- og landstrand.

⁵ Natur i Norge: <https://naturinorge.artsdatabanken.no/>

⁶ Artsdatabanken <https://naturinorge.artsdatabanken.no/> : sett 28.03 2025.

⁷ T4 Fastmarksskogsmark: <https://artsdatabanken.no/Pages/171923/Fastmarksskogsmark>

⁸ <https://naturinorge.artsdatabanken.no/NiN-3.0-T-C-PE-NA-MB-NA-V>

4 Arter i skog

Kartlaget "Arter i skog" omfatter arter knyttet til fastmarksskogsmark. Artene er blitt plassert i de ulike kategoriene etter datasettet «[arter av nasjonal forvaltningsinteresse](#)» som er publisert av Miljødirektoratet.

4.1 Fredede arter etter forskrift

I alt er det 17 fredede arter som kan finnes på fastmarksskogsmark: ni karplanter, fem moser og tre virvelløse dyr. Det er to arter som er fredet, men som på Norsk rødliste for arter er klassifisert som livskraftig (LC).

Tabell 2. Arter knyttet til forskrift om fredning av truede arter knyttet fastmarksskogsmark.

Artsgruppe	Vitenskapelig navn id	Art	Status
Karplanter	103971	Huldrenøkkel ¹ (<i>Botrychium matricariifolium</i>)	CR
Karplanter	103973	Høstmarinøkkel ¹ (<i>Botrychium multifidum</i>)	VU
Karplanter	101781	Bittergrønn (<i>Chimaphila umbellata</i>)	EN
Karplanter	102437	Kammarimjelle ¹ (<i>Melampyrum cristatum</i>)	EN
Karplanter	99484	Hvit skogfrue (<i>Cephalanthera longifolia</i>)	NT
Karplanter	99495	Marisko ² (<i>Cypripedium calceolus</i>)	VU
Karplanter	99505	Søstermarihand ¹ (<i>Dactylorhiza sambucina</i>)	VU
Karplanter	99514	Huldreblom (<i>Epipogium aphyllum</i>)	VU
Karplanter	99539	Flueblom ^{1,2} (<i>Ophrys insectifera</i>)	VU
Moser	105394	Råtetvebladrose (<i>Scapania carinthiaca</i> var. <i>massalongi</i>)	EN
Moser	104146	Grønnsko (<i>Buxbaumia viridis</i>)	NT
Moser	104272	Storskortemose (<i>Cynodontium suecicum</i>)	LC
Moser	104190	Stammesigd (<i>Dicranum viride</i>)	VU
Moser	104818	Sporebustehette (<i>Orthotrichum rogeri</i>)	LC
Virvelløse dyr	46533	Mnemosynesommerfugl ¹ (<i>Parnassius mnemosyne</i>)	NT
Virvelløse dyr	46653	Herosommerfugl ¹ (<i>Coenonympha hero</i>)	EN
Virvelløse dyr	7732	Sinoberbille (<i>Cucujus cinnaberinus</i>)	NT

¹Artene er også tilknyttet seminaturlig fastmark

²Artene er også tilknyttet våtmarkssystemer

4.2 Prioriterte arter

Det er to prioriterte arter på fastmarksskogsmark: en karplanter og en lav.

Tabell 3. Prioriterte arter med forskrift knyttet fastmarksskogsmark.

Artsgruppe	Vitenskapelig navn id	Art	Status
Karplanter	99485	Rød skogfrue (<i>Cephalanthera rubra</i>)	EN
Laver	73657	Elfenbenslav ¹ (<i>Heterodermia speciosa</i>)	EN

¹Artene er også tilknyttet seminaturlig fastmark.

Tabell 4. Forskriften til prioriterte arter knyttet til fastmaksskogsmark.

Art	Forskrift
Rød skogfrue	https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2011-05-20-523
Elfenbenslav	https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2020-12-04-2613

4.3 Truede arter og nær truede arter

Ifølge norsk rødliste for arter er 4 371 arter tilknyttet fastmarksskogsmark Disse er kategorisert etter 14 artsgrupper hvorav 1 336 er kategorisert som truet (CR, EN, VU) og 766 som nær truet (NT).

Arter som er klassifisert som truede og nær truede arter, er ikke listet opp i denne dokumentasjonen, bare hvilke artsgrupper de tilhører.

De store pattedyrene brunbjørn, ulv, jerv og gaupe er ikke inkludert i dette datasettet.

Tabell 5. Artsgrupper hvor det er arter som er truet på hovedtypen fastmarksskogsmark.

Artsgruppe	Vurdert totalt	Truet	Nær truet	Livskraftig/ datamangel
Amfibier og reptiler	5	0	1	4
Edderkoppdyr	89	13	9	67
Fugler	114	15	10	89
Insekter	2 423	604	342	1 477
Karplanter	224	80	55	89
Laver	229	167	46	16
Moser	89	56	13	20
Pattedyr	39	9	5	25
Sopper	1 092	387	270	435
Spretthaler	15	0	5	10
Mangefotinger	15	2	6	7
Leddormer	15	1	0	14
Krepsdyr	14	1	2	11
Bløtdyr	8	1	2	5
Totalt	4 371	1 336	766	2 269

4.4 Nær truede ansvarsarter

Av de nær truede ansvarsartene, så er det 52 som har fastmarksskogsmark som sitt hovedhabitat. 16 insekter, 16 sopper, åtte lavarter, sju karplanter, fire moser og en edderkopp.

Tabell 6. I Norge er det 52 nær truede ansvarsarter som har sitt hovedhabitat i fastmarksskogsmark.

Artsgruppe	Vitenskapelig navn id	Art	Status
edderkoppdyr	107539	Bergmosskorpion (<i>Syarinus strandi</i>)	NT
insekter	18494	(<i>Anatella crispa</i>)	NT
insekter	18520	(<i>Boletina atridentata</i>)	NT

insekter	18773	(<i>Greenomyia stackelbergi</i>)	NT
insekter	18940	(<i>Mycomya indistincta</i>)	NT
insekter	18945	(<i>Mycomya kuusamoensis</i>)	NT
insekter	19042	(<i>Phronia gracilis</i>)	NT
insekter	19140	(<i>Sciophila balderi</i>)	NT
insekter	19228	(<i>Trichonta delicata</i>)	NT
insekter	22831	Polarskogblomsterflue (<i>Dasysyrphus nigricornis</i>)	NT
insekter	22953	Lyngkrattblomsterflue (<i>Melangyna ericarum</i>)	NT
insekter	23018	Brei buskblomsterflue (<i>Parasyrphus groenlandicus</i>)	NT
insekter	23191	Svart vedblomsterflue (<i>Xylota suecica</i>)	NT
insekter	172994	(<i>Mycetophila gemerensis</i>)	NT
insekter	211843	(<i>Docosia landrocki</i>)	NT
insekter	211877	(<i>Mycomya kurildisa</i>)	NT
insekter	211880	(<i>Pseudexechia pectinacea</i>)	NT
karplanter	99854	Hengefrytle (<i>Luzula parviflora</i>)	NT
karplanter	99972	Huldregas (<i>Cinna latifolia</i>)	NT
karplanter	100013	Småhundekveke (<i>Elymus caninus muticus</i>)	NT
karplanter	103905	Bruntelg (<i>Dryopteris expansa willeana</i>)	NT
karplanter	145760	Kjertelvier (<i>Salix lanata glandulifera</i>)	NT
karplanter	211738	Fagerrogn (<i>Hedlundia meinichii</i>)	NT
karplanter	211744	Sørlandsasal (<i>Hedlundia subsimilis</i>)	NT
lav	69159	Knauspolster (<i>Cladonia krogiana</i>)	NT
lav	73940	Gulringlav (<i>Rinodina flavosoralifera</i>)	NT
lav	74100	Hvitfotlav (<i>Szczawinskia leucopoda</i>)	NT
lav	74633	Blåknopplav (<i>Biatora hypophaea</i>)	NT
lav	75300	Kystkorallav (<i>Bunodophoron melanocarpum</i>)	NT
lav	75586	Trøndertustlav (<i>Lichinodium ahlneri</i>)	NT
lav	77585	Huldrelav (<i>Gyalecta friesii</i>)	NT
lav	145105	Kystblåfiltlav (<i>Pectenaria atlantica</i>)	NT
moser	145773	Flomvrangmose (<i>Bryum dixonii</i>)	NT
moser	192388	Oremose (<i>Brachythecium novae-angliae</i>)	NT
moser	213618	Kalkflik (<i>Oleolophozia perssonii</i>)	NT
moser	213847	Fjellputemose (<i>Hymenoloma compactum</i>)	NT
sopp	52826	Stor bananslørsopp (<i>Cortinarius mussivus</i>)	NT
sopp	55545	Oliven skjellmuserong (<i>Tricholoma olivaceotinctum</i>)	NT
sopp	57101	Gul snyltekjuke (<i>Antrodiella citrinella</i>)	NT
sopp	57386	Tyrinålehinne (<i>Tubulicrinis effugiens</i>)	NT
sopp	57998	Glattstorpigg (<i>Sarcodon leucopus</i>)	NT
sopp	62396	Svartnende kantarell (<i>Cantharellus melanoxeros</i>)	NT
sopp	62939	Kyllingkorallsopp (<i>Ramaria subtilis</i>)	NT
sopp	79041	Nordlig pokalmorkel (<i>Helvella hyperborea</i>)	NT
sopp	82949	Almekullsopp (<i>Hypoxylon vogesiacum</i>)	NT
sopp	143739	Blåskivet molteslørsopp (<i>Cortinarius caesiophylloides</i>)	NT
sopp	145912	"holmvass-rødspore" (<i>Entoloma holmvassdalenense</i>)	NT
sopp	151982	Norsk flammekorallsopp (<i>Ramaria conjunctipes</i>)	NT
sopp	151996	Foldeskinn (<i>Serpulomyces borealis</i>)	NT
sopp	152943	Filtfotet rødspore (<i>Entoloma eminens</i>)	NT
sopp	170704	Kryptisk stripeslørsopp (<i>Cortinarius subpuellaris</i>)	NT
sopp	213198	Vrangstorpigg (<i>Hydnellum lundellii</i>)	NT

4.5 Hensynskrevende arter

Dette er arter som krever spesielle hensyn, selv om de ikke havner under noen truethetskategori. Disse artene er svært sensitive på hekkeplass og kan lett avbryte hekking på grunn av forstyrrelser. Artene kongeørn, musvåk og vandrefalk er også sensitive arter. Mulige eller påviste hekkinger fra disse artene blir skjermte og presentert i det maskerte rutenettet for sensitive arter.

Tabell 7. Hensynskrevende arter knyttet til fastmarksskogsmark.

Artsgruppe	Vitenskapelig navn id	Art	Status
Fugl	3859	Kongeørn ¹ (<i>Aquila chrysaetos</i>)	LC
Fugl	3867	Musvåk ² (<i>Buteo buteo</i>)	LC
Fugl	3907	Vandrefalk ^{1,3} (<i>Falco peregrinus</i>)	LC
Fugl	4574	Hvitryggspett (<i>Dendrocopos leucotos</i>)	LC
Fugl	4591	Gråspett (<i>Picus canus</i>)	LC
Fugl	204588	Dvergspett ² (<i>Dryobates minor</i>)	LC

¹ Arten er også på listen over sensitive arter

² Arten kan også knyttes til seminaturlig fastmark.

³ Arten kan også knyttes til våtmarkssystemer

4.6 Sensitive arter

Av de 27 sensitive artene som er listet opp i veilederen "Retningslinjer for håndtering av sensitive artsdata" (M-606|2016), er det 18 arter som har fastmarksskogsmark som sitt hovedhabitat. 13 fugler, fire pattedyr og en lavart.

Tabell 8. Sensitive arter knyttet til fastmarksskogsmark.

Artsgruppe	Vitenskapelig navn id	Art	Status
Fugler	4612	Hubro (<i>Bubo bubo</i>)	EN
Fugler	3859	Kongeørn (<i>Aquila chrysaetos</i>)	LC
Fugler	3887	Havørn ¹ (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	LC
Fugler	3899	Vepsevåk ² (<i>Pernis apivorus</i>)	NT
Fugler	3853	Hønsehauk (<i>Accipiter gentilis</i>)	VU
Fugler	3918	Fiskeørn ³ (<i>Pandion haliaetus</i>)	VU
Fugler	3907	Vandrefalk ^{1,3} (<i>Falco peregrinus</i>)	LC
Fugler	4226	Slagugle (<i>Strix uralensis</i>)	EN
Fugler	4624	Lappugle ^{2,3} (<i>Strix nebulosa</i>)	VU
Fugler	3911	Lerkefalk ³ (<i>Falco subbuteo</i>)	NT
Fugler	4205	Vierspurv (<i>Emberiza rustica</i>)	CR
Fugler	3479	Taigasædgås ³ (<i>Anser fabalis</i>)	EN
Fugler	3521	Lappfiskand (<i>Mergus albellus</i>)	VU
Pattedyr	48025	Ulv (<i>Canis lupus</i>)	CR
Pattedyr	48072	Jerv (<i>Gulo gulo</i>)	EN
Pattedyr	48039	Brunbjørn (<i>Ursus arctos</i>)	EN
Pattedyr	48020	Gaupe (<i>Lynx lynx</i>)	EN
Laver	71197	Trønderlav (<i>Erioderma pedicellatum</i>)	CR

¹ Arten er på listen over hensynskrevende arter.

² Arten er også tilknyttet seminaturlig fastmark.

³ Arten er også tilknyttet våtmarkssystemer.

5 Arter utenfor skog

Kartlaget «arter utenfor skog» omfatter arter som er knyttet til seminaturlig fastmark, våtmarkssystemer eller ferskvannssystemer som skogbruket kan berøre i forbindelse med en skogbruksaktivitet. Artene er blitt plassert i de ulike kategoriene etter datasettet «[arter av nasjonal forvaltningsinteresse](#)» som er publisert av Miljødirektoratet.

5.1 Arter i seminaturlig fastmark

Arter som har sitt hovedhabitat i seminaturlig fastmark finner man typisk i områder som er, eller har vært betinget av menneskelig bruk. Det kan være tidligere slått- eller beitemarker, eller kystlynghei. Slike arealer kan skogbruket komme i kontakt med for eksempel når man planlegger en driftsveg fra et hogstareal og frem til velteplassen.

5.1.1 Fredede arter etter forskrift

Alle arter opplistet i "Forskrift om fredning av truede arter" er gjennomgått for å undersøke hvilken habitatgruppe de tilhører. Av de 58 artene tilhører tolv arter på seminaturlig fastmark, hvorav ni karplanter, en mose og to virvelløse dyr.

Tabell 9. Fredede arter som har sitt hovedhabitat på seminaturlig fastmark.

Artsgruppe	Vitenskapelig navn id	Art	Status
Karplanter	103971	Huldrenøkkel (<i>Botrychium matricariifolium</i>)	CR
Karplanter	103973	Høstmariøkkel (<i>Botrychium multifidum</i>)	VU
Karplanter	103661	Mosesilder (<i>Saxifraga hypnoides</i>)	EN
Karplanter	102437	Kammarimjelle (<i>Melampyrum cristatum</i>)	EN
Karplanter	100893	Finnmarkssvineblom (<i>Tephrosia integrifolia</i>)	VU
Karplanter	100808	Jærtistel (<i>Serratula tinctoria</i>)	CR
Karplanter	100497	Parykknoppurt (<i>Centaurea phrygia</i> subsp. <i>phrygia</i>)	EN
Karplanter	100498	Skjeggknoppurt (<i>Centaurea phrygia</i> subsp. <i>pseudophrygia</i>)	CR
Karplante	99505	Søstermarihand (<i>Dactylorhiza sambucina</i>)	VU
Mose	104818	Sporebustehette (<i>Orthotrichum rogeri</i>) ¹	LC
Virvelløse dyr	46532	Apollo sommerfugl (<i>Parnassius apollo</i>)	NT
Virvelløse dyr	46578	Lakrismjeltblåvinge (<i>Plebejus argyrognomon</i>)	CR

¹Sporebustehette er den eneste arten som ikke er truet eller nært truet i rødlista. Den er heller ikke oppført med hovedhabitat i Norsk rødliste for arter 2021, men ifølge [vurderinger](#) vokser den blant annet i områder med gjengroing av tidligere kulturmark i kyststrøk.

5.1.2 Prioriterte arter

Av de 14 prioriterte artene i Norge er fire arter knyttet til seminaturalig fastmark. To av de er også tilknyttet våtmarkssystemer.

Tabell 10. Prioriterte arter som har sitt hovedhabitat på seminaturalig fastmark.

Artsgruppe	Vitenskapelig navn id	Art	Status
Fugler	3767	Svarthalespove (<i>Limosa Limosa</i>) ¹ + økologisk funksjonsområde	CR
Insekter	10696	Eremitt (<i>Osmoderma eremita</i>)	CR
Karplanter	99537	Svartkurle (<i>Nigritella nigra</i>) ¹	EN
Lav	73657	Elfenbenlav (<i>Heterodermia speciosa</i>) + økologisk funksjonsområde	EN

¹ Artene er også tilknyttet våtmarkssystemer

5.1.3 Truede arter og nær truede arter

Det er 2 198 arter tilknyttet seminaturalig fastmark. Disse er kategorisert etter 18 artsgrupper. 810 arter er kategorisert som truet (CR, EN, VU), og 315 er nær truet (NT) på den norske rødlisten for arter.

Tabell 11. Truede arter som har sitt hovedhabitat på seminaturalig fastmark.

Artsgruppe	Vurdert totalt	Truet	Nær truet	Livskraftig/ datamangel
Amfibier og reptiler	7	1	2	4
Biller	277	143	72	62
Bløtdyr	2	1	0	1
Edderkopppdyr	58	21	2	35
Fugler	72	16	13	43
Karplanter	257	109	67	81
Laver	132	109	19	4
Leddormer	14	1	0	13
Mangefotinger	1	0	0	1
Moser	73	58	5	10
Nebbmunnner	60	24	10	26
Nettvinger	1	0	0	1
Pattedyr	28	4	5	19
Rettvinger	3	2	1	0
Sommerfugler	169	129	26	14
Sopper	156	85	35	36
Tovinger	601	39	16	546
Vepser	287	68	42	177
Totalt	2 198	810	315	1 073

5.1.4 Nær truede ansvarsarter

Av de nær truede ansvarsartene, så er det 21 som har seminaturalig fastmark som sitt hovedhabitat. 13 karplanter, tre lavararter, to vepser, to tovinger og en sopp.

Tabell 12. Nær truet ansvarsarter som har sitt hovedhabitat på seminaturalig fastmark.

Artsgruppe	Vitenskapelig navn id	Art	Status
karplanter	100221	Rypebunke (<i>Vahlodea atropurpurea</i>)	NT
karplanter	101448	skredarve (<i>Arenaria norvegica</i>)	NT
karplanter	101449	Kalkarve (<i>Arenaria pseudofrigida</i>)	NT
karplanter	101520	Grannarve (<i>Minuartia stricta</i>)	NT
karplanter	101879	fjellnøkleblom (<i>Primula scandinavica</i>)	NT
karplanter	101958	håret myrflatbelg (<i>Lathyrus palustris subsp. iilosus</i>)	NT
karplanter	102023	Reinmjelt (<i>Oxytropis lapponica</i>)	NT
karplanter	102806	Kalkfiol (<i>Viola rupestris subsp. relictæ</i>)	NT
karplanter	143591	Drøbakbakkestjerne (<i>Erigeron acris subsp. droebachiensis</i>)	NT
karplanter	167795	Vågåløvetann (<i>Taraxacum aleuophorum</i>)	NT
karplanter	211744	Sørlandsasal (<i>Hedlundia subsimilis</i>)	NT
karplanter	99487	Fjellkurle (<i>Chamorchis alpina</i>)	NT
karplanter	99859	Reinfrytle (<i>Luzula wahlenbergii</i>)	NT
Vepser	119754	Kysthumle (<i>Bombus (Thoracobombus) muscorum</i>)	NT
Vepser	126868	Kystgullveps (<i>Chrysis vanlithi</i>)	NT
laver	145105	Kystblåfilitlav (<i>Pectenica atlantica</i>)	NT
laver	73940	Gulringlav (<i>Rinodina flavosoralifera</i>)	NT
laver	75300	Kystkorallav (<i>Bunodophoron melanocarpum</i>)	NT
sopper	82949	almekullsopp (<i>Hypoxylon vogesiacum</i>)	NT
tovinger	18773	(<i>Greenomyia stackelbergi</i>)	NT
tovinger	22831	polarskogblomsterflue (<i>Dasysyrphus nigricornis</i>)	NT

5.1.5 Sensitive / hensynskrevde arter

Av de 27 sensitive artene, er det 14 arter som er tilknyttet seminaturalig fastmark. Nøyaktig observasjoner fra disse artene kan fås ved å kontakte Miljødirektoratet⁹.

Tabell 13. Sensitive arter som har sitt hovedhabitat på seminaturalig fastmark.

Artsgruppe	Vitenskapelig navn id	Art	Status
fugler	4200	Hortulan (<i>Emberiza hortulana</i>)	CR
fugler	3899	Vepsevåk (<i>Pernis apivorus</i>)	NT
fugler	4624	Lappugle ¹ (<i>Strix nebulosa</i>)	VU
fugler	156989	Brushane ¹ (<i>Calidris pugnax</i>)	VU

¹ Arten er også tilknyttet våtmarkssystemer

⁹ <https://sensitive-artsdata.miljodirektoratet.no/Contentpages/Forsiden.aspx>

5.2 Arter i våtmarkssystemer

5.2.1 Fredede arter etter forskrift

Alle arter som er listet opp i "Forskrift om fredning av truede arter" er gjennomgått for å undersøke hvilken habitatgruppe de tilhører. Av de 58 artene tilhører sju arter på våtmarkssystemer, hvorav fem karplanter og to moser.

Tabell 14. Fredede arter som har sitt hovedhabitat på våtmarkssystemer

Artsgruppe	Vitenskapelig navn id	Art	Status
Karplanter	103656	Stor myrsildre (<i>Saxifraga hirculus</i>)	EN
Karplanter	100279	Vasskjeks (<i>Berula erecta</i>)	VU
Karplanter	143614	Purpurmarihand (<i>Dactylorhiza purpurella</i>)	EN
Karplante	99512	Myrflagre (<i>Epipactis palustris</i>)	EN
Karplante	158332	Knotblom (<i>Microstylis monophyllos</i>)	EN
Karplanter	99539	Flueblom (<i>Ophrys insectifera</i>)	VU
Mose	104604	Alvemose (<i>Hamatocaulis vernicosus</i>)	EN
Mose	105041	Stakesvanemose (<i>Meesia longiseta</i>)	EN

5.2.2 Prioriterte arter

Det er fem prioriterte arter som er tilknyttet våtmarkssystemer. To fugler, to karplanter og en mose. To av artene er også tilknyttet seminaturlig eng.

Tabell 15. Prioriterte arter som har sitt hovedhabitat på våtmarkssystemer.

Artsgruppe	Vitenskapelig navn id	Art	Status
Fugler	3478	Dverggås (<i>Anser erythropus</i>)	CR
Fugler	3767	Svarthalespove ¹ (<i>Limosa Limosa</i>) + økologisk funksjonsområde	CR
Karplanter	99524	Honningblom (<i>Herminium monorchis</i>)	CR
Karplanter	99537	Svartkurle ¹ (<i>Nigritella nigra</i>)	EN
Moser	105030	Trøndertorvmose (<i>Sphagnum (Cuspidata) troendelagicum</i>) + økologisk funksjonsområde	EN

¹ Artene er også tilknyttet seminaturlig fastmark

5.2.3 Truede arter og nær truede arter

Det er 1 394 arter fordelt på 19 artsgrupper som har våtmarkssystemer som sitt hovedhabitat. Av disse er 303 arter klassifisert som truet (CR, EN, VU) og 176 arter som nær truet (NT).

Tabell 16. Truede arter som har sitt hovedhabitat på våtmarkssystemer.

Artsgruppe	Vurdert totalt	Truet	Nær truet	Livskraftig/ datamangel
Amfibier og reptiler	6	2	1	3
Biller	74	32	30	12
Bløtdyr	10	1	5	4
Edderkoppdyr	41	4	2	35
Fugler	73	26	14	33
Karplanter	171	89	43	39
Krepsdyr	79	3	3	73
Laver	8	7	1	0
Leddormer	5	1	0	4
Moser	47	35	5	7
Nebbmunnner	37	9	7	21
Nettvinger	2	0	1	1
Pattedyr	9	2	2	5
Sommerfugler	55	27	18	10
Sopper	59	10	17	32
Spretthaler	9	5	1	3
Tovinger	656	36	15	605
Vepser	49	12	11	26
Vårfluer	3	2	0	1
Totalt	1 393	303	176	914

5.2.4 Nær truede ansvarsarter

Nær truede ansvarsarter er arter som er oppført som nær truet (NT) på norsk rødliste for arter, og som Norge har 25 prosent eller mer av den europeiske bestanden. Til sammen 32 arter har våtmarkssystemer som hovedhabitat. 21 karplanter, fire tovinger, to fugler, to sopper, en veps, spretthale, mose og sommerfugl.

Tabell 17. Nær truet ansvarsarter som har sitt hovedhabitat på våtmarkssystemer.

Artsgruppe	Vitenskapelig navn id	Art	Status
fugler	3646	Heilo (<i>Pluvialis apricaria</i>)	NT
fugler	3756	Dobbeltbekkasin (<i>Gallinago media</i>)	NT
karplanter	100139	Knoppfjellrapp (<i>Poa alpina</i> var. <i>Vivipara</i>)	NT
Karplanter	101145	Høyfjellsarse (<i>Cardamine bellidifolia</i>)	NT
Karplanter	101533	Jøkelarve (<i>Sagina nivalis</i>)	NT
Karplanter	101573	Blindurt (<i>Silene wahlbergella</i>)	NT
karplanter	101592	Sumpstjerneblom (<i>Stellaria crassifolia</i> var. <i>Crassifolia</i>)	NT
karplanter	101958	Håret myrflatbelg (<i>Lathyrus palustris</i>)	NT
karplanter	102459	Lodnemyrklegg (<i>Pedicularis hirsuta</i>)	NT
karplanter	102694	Polarvier (<i>Salix polaris</i>)	NT

karplanter	102840	Linmjølke (<i>Epilobium davuricum</i>)	NT
karplanter	103167	Dvergssoleie (<i>Ranunculus pygmaeus</i>)	NT
karplanter	103642	Grannsildre (<i>Micranthes tenuis</i>)	NT
karplanter	103650	Knoppsildre (<i>Saxifraga cernua</i>)	NT
karplanter	103672	Bekkesildre (<i>Saxifraga rivularis</i>)	NT
karplanter	145760	Kjertelvier (<i>Salix lanata</i> subsp. <i>Glandulifera</i>)	NT
karplanter	99661	Huldrestarr (<i>Carex heleonastes</i>)	NT
karplanter	99771	Snøull (<i>Eriophorum scheuchzeri</i>)	NT
karplanter	99773	Fjellsnøull (<i>Eriophorum scheuchzeri</i>)	NT
karplanter	99814	Tvillingsiv (<i>Juncus biglumis</i>)	NT
karplanter	99859	Reinfrytle (<i>Luzula wahlenbergii</i>)	NT
karplanter	99988	Fjellbunke (<i>Deschampsia alpina</i>)	NT
moser	192388	Oremose (<i>Brachythecium novae-angliae</i>)	NT
sommerfugler	45163	(<i>Elachista tanaella</i>)	NT
sopper	145912	(<i>Entoloma holmvassdalenense</i>)	NT
sopper	54300	Krittrøyksopp (<i>Bovista cretacea</i>)	NT
spretthaler	15223	(<i>Oligaphorura ursi</i>)	NT
tovinger	18009	(<i>Cryophila lapponica</i>)	NT
tovinger	18773	(<i>Greenomyia stackelbergi</i>)	NT
tovinger	18940	(<i>Mycomya (Mycomya) indistincta</i>)	NT
tovinger	211843	(<i>Docosia landrocki</i>)	NT
Vepser	119754	Kysthumle (<i>Bombus (Thoracobombus) muscorum</i>)	NT

5.2.5 Sensitive / hensynskrevde arter

Av de 27 sensitive artene som er listet opp i veilederen "Retningslinjer for håndtering av sensitive artsdata" (M-606|2016), er det 13 fuglearter som har hovedhabitat i våtmarkssystemer. Nøyaktig observasjoner fra disse artene kan fås ved å kontakte Miljødirektoratet¹⁰.

Tabell 18. Sensitive arter som har sitt hovedhabitat på våtmarkssystemer.

Artsgruppe	Vitenskapelig navn id	Art	Status
fugler	3911	Lerkefalk (<i>Falco subbuteo</i>)	NT
fugler	3918	Fiskeørn (<i>Pandion haliaetus</i>)	VU
fugler	3878	Sivhauk (<i>Circus aeruginosus</i>)	NT
fugler	3907	Vandrefalk (<i>Falco peregrinus</i>)	LC
fugler	3478	Dverggås ¹ (<i>Anser erythropus</i>)	CR
fugler	3479	Sædgås (taigasædgås) (<i>Anser fabalis</i>)	EN
fugler	4205	Vierspurv (<i>Emberiza rustica</i>)	CR
fugler	3756	Dobbeltbekasin (<i>Gallinago media</i>)	NT
fugler	156989	Brushane ² (<i>Calidris pugnax</i>)	VU
fugler	4626	Slagugle (<i>Strix uralensis</i>)	EN
fugler	4624	Lappugle ² (<i>Strix nebulosa</i>)	VU
fugler	3880	Myrhauk (<i>Circus cyaneus</i>)	EN

¹ Prioritert art

² Arten er også knyttet til Semi-naturlig fastmark

¹⁰ <https://sensitive-artsdata.miljodirektoratet.no/Contentpages/Forsiden.aspx>

5.3 Arter i ferskvannssystemer

Det er fem trua arter som har sitt hovedhabitat i ferskvannssystemer. Tre nebbmunner, ett bløtdyr og en amfibie. Elvemusling har sitt leveområde i ferskvann. Det kan være alt fra innsjøer til små bekker. For elvemusling presenteres artens leveområder. Det vil si flatatema som hentes fra Miljødirektoratets kartløsning av arter med nasjonal forvaltningsinteresse. Disse dataene er igjen hentet fra elvemuslingdatabasen som driftes av Statsforvaltern i Trøndelag¹¹.

Tabell 19. Trua arter som har hovedhabitat i ferskvannssystemer

Artsgruppe	Vitenskapelig navn id	Art	Kategori
Bløtdyr	121308	Elvemusling (<i>Margaritifera margaritifera</i>)	VU
nebbmunner	109577	Bekkebuksvømmer (<i>Sigara hellensii</i>)	EN
nebbmunner	109588	Langpalabuksvømmer (<i>Sigara longipalis</i>)	VU
nebbmunner	109591	Pollbuksvømmer (<i>Sigara stagnalis</i>)	CR
Amfibier	1586	Storsalamander (<i>Triturus cristatus</i>)	NT

¹¹ <http://fmtl.gislink.no/elvemusling/>

LANDBRUKSDIREKTORATET

POSTADRESSE:

Postboks 56, 7701 Steinkjer

TELEFON:

78 60 60 00

E-POST:

postmottak@landbruksdirektoratet.no

LANDBRUKSDIREKTORATET OSLO

BESØKSADRESSE:

Innspurten 11 D, 0663 Oslo

LANDBRUKSDIREKTORATET ALTA

BESØKSADRESSE:

Løkkeveien 111, 9510 Alta

LANDBRUKSDIREKTORATET STEINKJER

BESØKSADRESSE:

Skolegata 22, C-bygget, 7713 Steinkjer

LANDBRUKSDIREKTORATET OSLO

POSTADRESSE:

Postboks 56, 7701 Steinkjer

BESØKSADRESSE:

Innspurten 11D, 0663 Oslo

TELEFON: 78 60 60 00

E-POST: postmottak@landbruksdirektoratet.no

LANDBRUKSDIREKTORATET ALTA

BESØKSADRESSE:

Løkkeveien 111, 9510 Alta

LANDBRUKSDIREKTORATET STEINKJER

BESØKSADRESSE:

Skolegata 22, C-bygget, 7713 Steinkjer

www.landbruksdirektoratet.nowww.landbruksdirektoratet.no